

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 343/2011-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. septembra 2011 predbežne prerokoval sťažnosť J. T., B., zastúpeného advokátom JUDr. S. R., K., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote a spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupmi a rozsudkami Krajského súdu v Košiciach z 25. mája 2010 v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 33/2002 a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 15. marca 2011 v konaní vedenom pod sp. zn. 2 To 13/2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. T. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. júna 2011 doručená sťažnosť J. T. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky

(ďalej len „ústava“) a základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote a spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupmi a rozsudkami Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) z 25. mája 2010 v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 33/2002 a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) z 15. marca 2011 v konaní vedenom pod sp. zn. 2 To 13/2010.

Zo sťažnosti vyplýva, že krajský súd rozsudkom sp. zn. 2 T 33/02 z 25. mája 2010 uznal sťažovateľa za vinného „z viac činného súbehu trestného činu vraždy... trestného činu výtržníctva... a trestného činu ublíženia na zdraví...“

Za to bol odsúdený... na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 7 rokov a pre jeho výkon bol § 39a ods. 3 Tr. zákona zaradený do I. nápravnýchovnej skupiny.“

Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol na neverejnom zasadnutí konanom 15. marca 2011 najvyšší súd tak, že „*napadnutý rozsudok zrušil vo výroku a treste a podľa § 219 ods. 1 Trestného zákona s použitím § 35 ods. 1 Tr. zákona, uložil sťažovateľovi trest odňatia slobody vo výmere 11 rokov, a podľa § 39a ods. 2 písm. c) Tr. zákona sťažovateľa na výkon uloženého trestu zaradil do III. nápravnýchovnej skupiny“*.

Sťažovateľ vidí porušenie svojho základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy v tom, že «*o jeho odvolaní rozhodol iný senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ako ten ktorému vec pôvodne napadla.*

... teda pri prvotnom rozhodovaní Najvyššieho súdu SR o jeho odvolaní, napadla vec na rozhodnutie do senátu 3 To 44/2005, v súlade s rozvrhom práce Najvyššieho súdu SR, stanoveného na rok 2005, Následne pri opätovnom rozhodnutí Najvyššieho súdu o odvolaní podanom sťažovateľom, proti rozsudku Krajského súdu, zo dňa 2. 5. 2007, vec bola pridelená na rozhodnutie do zastupujúceho senátu Najvyššieho súdu SR - 2To, a to bez existencie relevantného vecného dôvodu a v rozpore s pravidlami stanovenými pre

pridelovanie na rozhodovanie stanovené v Rozvrhu práce s čl. IV bod 1 a čl. IV bod 2 písm. a) b).

Popísaným postupom... boli porušené pravidlá stanovené Rozvrhom práce na Najvyššom súde SR na rok 2007 v spojení s ust. § 3 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. o sudcoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov, ktoré ustanovuje, že „zákonný sudca je sudca, ktorý vykonáva funkciu sudcu na príslušnom súde a bol určený v súlade so zákonom a s rozvrhom práce na konanie a rozhodovanie o prejednávanej veci“.

Popísaná nezákonnosť pri pridelovaní veci sťažovateľa na Najvyššom súde SR postihuje aj následné rozhodovanie Najvyššieho súdu SR o odvolaní podanom sťažovateľom proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach, zo dňa 25. 5. 2010, sp. zn: 2 T 33/02...».

Na podporu svojich tvrdení uvádza sťažovateľ aj judikatúru Európskeho práva pre ľudské práva a ústavného súdu.

Porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sťažovateľ vidí v tom, že „trestné konanie, ktoré bolo voči nemu vedené v období od vznesenia obvinenia (17. 12. 2001) až do dňa právoplatného rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, zo dňa 15. 3. 2011, kedy bol odstránený stav právnej neistoty, trvalo neprimerane dlho (takmer 10 rokov).“

Porušenie práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sťažovateľ vidí v tom, že najvyšší súd „sa pri svojom rozhodovaní nevysporiadal ústavne komfortným spôsobom s konkrétnou argumentáciou sťažovateľa obsiahnutou v podanom odvolaní...“

a „dospel ku skutkovým a právnym záverom, ktoré nemajú oporu v produkovaných dôkazoch, resp. sú v rozpore s ich obsahom.

Uvedené sa osobitne týka skutkového zistenia, že svedok... mohol v zrkadle baru sledovať celý dej, vrátane priebehu a okolností usmrtenia poškodeného...

Neobstojí ani skutkový záver, že výpoveď utajeného svedka Ing. B. B., nie je v súlade so skutočnosťou, nakoľko je v rozpore so všetkými vykonanými dôkazmi v spise. Ktoré dôkazy mal Najvyšší súd SR na mysli však neuvádza, a to ani príkladmo. ...

Namietaná nezákonnosť v postupe a rozhodovaní najvyššieho súdu, vykazujúca znaky arbitrárnosti, zakladá vo svojich dôsledkoch aj porušenie práva sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie spôsobom, ktorý predpokladá ust. čl. 6 ods. 1 Dohovoru, a teda aj jeho neústavnosť.“

Sťažovateľ na základe uvedeného preto navrhuje, aby ústavný súd vydal tento nález:

„1. Najvyšší súd Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn.: 2 To 13/2010 a rozsudkom., zo dňa 15. 3. 2011, sp. zn.: 2 To 13/2010 porušil základné práva J. T., zaručené v čl. 48 ods. 1, 2 Ústavy Slovenskej republiky, práva zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Krajský súd v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn.: 2 T 33/02, a rozsudkom, zo dňa 25. 05. 2010, sp. zn.: 2 T 33/02 porušil základné práva J. T. zaručené čl. 48 ods. 1, 2 Ústavy Slovenskej republiky, práva zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

3. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 15. 3. 2011, sp. zn.: 2 To 13/2010 sa zrušuje.

4. Rozsudok Krajského súdu v Košiciach, zo dňa 25. 5. 2010, sp. zn.: 2 T 33/02 sa zrušuje a Krajskému súdu v Košiciach prikazuje, aby vo veci znovu konal...“.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh prerokuje bez prítomnosti sťažovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy, návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Odmietnuť môže aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa čl. 48 ods. 1 ústavy nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

1. Sťažovateľ v časti sťažnosti tvrdí, že k porušeniu jeho základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy došlo postupom a rozhodnutím najvyššieho súdu, pretože v jeho veci nerozhodoval zákonný sudca, resp. senát najvyššieho súdu, ktorý nebol určený v súlade s rozvrhom práce najvyššieho súdu na roky 2005 až 2007.

Právomoc ústavného súdu vyplývajúca z čl. 127 ods. 1 ústavy je vo vzťahu k všeobecným súdom limitovaná princípom subsidiarity, podľa ktorého poskytuje ústavný súd

v konaní podľa čl. 127 ústavy ochranu základným právam alebo slobodám fyzických osôb a právnických osôb za podmienky, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 368 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) možno podať proti rozhodnutiu súdu, ktorým bola vec právoplatne skončená, dovolanie.

Podľa § 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku môže právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 dovolaním napadnúť obvinený vo svoj prospech proti výroku, ktorý sa ho priamo týka.

Podľa § 371 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak vo veci súd rozhodol v nezákonnom zložení .

Z obsahu sťažnosti, ako aj na základe súčinnosti poskytnutej krajským súdom a najvyšším súdom ústavný súd zistil, že proti rozhodnutiu najvyššieho súdu sp. zn. 2 To/13/2010 z 15. marca 2011 sťažovateľ nepodal mimoriadny opravný prostriedok – dovolanie.

Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľom označený dôvod v tejto časti sťažnosti je možné subsumovať pod dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, podľa ktorého dôvodom na podanie dovolania je, „*ak vo veci súd rozhodol v nezákonnom zložení*“.

Proti namietanému postupu najvyššieho súdu v odvolacom konaní vedenom pod sp. zn. 2 To 13/2010 teda sťažovateľ disponuje ešte dostupným a účinným právnym prostriedkom nápravy – dovolaním.

Sťažovateľ môže tento mimoriadny opravný prostriedok uplatniť, a preto ochranu sťažovateľovým právam garantovaným čl. 48 ods. 1 ústavy i čl. 6 ods. 1 dohovoru je v tomto prípade oprávnený, ale aj povinný poskytnúť najvyšší súd v odvolacom konaní.

Právomoc najvyššieho súdu preskúmať v danom prípade v rámci dovolacieho konania postup najvyššieho súdu v konaní sp. zn. 2 To/13/2010 tak vylučuje právomoc ústavného súdu v uvedenej veci.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti ústavný súd po predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť v časti namietaného porušenia čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie (obdobne napr. III. ÚS 264/09).

2. Sťažovateľ namietal v sťažnosti aj porušenie svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a videl ho v tom, že *„najvyšší súd sa pri svojom rozhodovaní nevysporiadal ústavne komfortným spôsobom s konkrétnou argumentáciou sťažovateľa obsiahnutou v podanom odvolaní...“* a *„dospel ku skutkovým a právnym záverom, ktoré nemajú oporu v produkovaných dôkazoch, resp. sú v rozpore s ich obsahom“*.

Ústavný súd už konštantne vo svojich rozhodnutiach prezentuje názor, že o zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07, III. ÚS 198/07).

Sťažovateľ v odvolaní proti rozhodnutiu krajského súdu z 25. mája 2010, ktoré bolo predložené krajskému súdu 16. júla 2010 (č. I. 7434 až 7437), namietal najmä nesprávnosť skutkových zistení, ktoré nemajú oporu v dôkazoch produkovaných na hlavných pojednávaniach, a preto tvrdil, že tým neobstoja ani jeho právne závery. Z tohto titulu žiadal

ústavný súd, aby rozhodnutia najvyššieho súdu a krajského súdu zrušil a vec vrátil krajskému súdu, aby vo veci znovu rozhodol.

Ústavný súd k tomu zdôrazňuje, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol, alebo nebol náležité zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.).

Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach podliehajúcich do právomoci všeobecných súdov (I. ÚS 19/02).

Ústavný súd preskúmal rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 2 To 13/2010 z 15. marca 2011 (a tiež krajského súdu sp. zn. 2 T 33/02 z 25. mája 2010) a vo vzťahu k argumentom sťažovateľa uvedeným v odvolaní konštatuje, že najvyšší súd riadne skúmal tieto dôvody spochybňujúce výpovede niektorých svedkov, pričom na jeho argumentáciu reagoval adekvátnym a zrozumiteľným spôsobom, vysporiadal sa s okolnosťami, ktoré majú pre vec rozhodujúci význam a ktoré dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia, a do odôvodnenia svojho rozhodnutia uviedol postup, akým dospel k svojmu

rozhodnutiu. Svoje rozhodnutie oprel nielen o výsluchy viacerých svedkov, ale aj znalecké posudky a dôkazy vyhodnotil v neprospech sťažovateľa, preto ústavný súd nemá žiadny dôvod spochybňovať tieto závery.

Ústavný súd preto v tejto časti ústavný súd sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

3. Sťažovateľ ďalej v sťažnosti namieta porušenie svojho základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého má každý právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov, a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, a to postupmi krajského súdu a najvyššieho súdu.

Ústavný súd zistil, že v čase podania sťažnosti ústavnému súdu (14. júna 2011) bolo namietané konanie už právoplatne skončené. Krajský súd ako prvostupňový súd rozhodol v namietanom trestnom konaní rozsudkom sp. zn. 2 T 33/02 už 25. mája 2010, ktorý v spojení s rozhodnutím najvyššieho súdu sp. zn. 2 To 13/2010 z 15. marca 2011 nadobudol právoplatnosť v ten istý deň, t. j. 15. marca 2011.

V rámci ustálenej judikatúry ústavného súdu sa ochrana základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj právu na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru poskytuje len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď porušenie ešte trvalo (napr. rozhodnutie III. ÚS 20/00, III. ÚS 315/06).

Ústavný súd tiež vo viacerých svojich rozhodnutiach uviedol, že sťažnosť je zjavne neopodstatnená, ak stav právnej neistoty už netrvá. V posudzovanom prípade bol odstránený stav právnej neistoty sťažovateľa momentom právoplatného skončenia napadnutého súdneho konania, t. j. 15. marca 2011. Za tohto stavu nie je možné konštatovať porušenie základného práva sťažovateľa zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného

čl. 6 ods. 1 dohovoru jednak krajským súdom, ktorý rozhodol ešte v máji 2010, a ani najvyšším súdom, ktorému bola vec postúpená na odvolacie konanie 26. júla 2010, pričom o odvolaní bolo rozhodnuté už 15. marca 2011. Ústavný súd preto sťažnosť aj v tejto časti odmietol vo vzťahu ku krajskému súdu a najvyššiemu súdu ako zjavne neopodstatnenú.

Bolo preto už bez právneho významu zaoberať sa prípadnými nedostatkami tejto sťažnosti, pretože predložené splnomocnenie pre advokáta sa týka dovolacieho konania pred najvyšším súdom, a nie pre konanie na ústavnom súde.

Vzhľadom na uvedené rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. septembra 2011